

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดระบบความรู้ กระบวนการขับเคลื่อนความรู้ การสนับสนุนของภาคส่วนต่าง ๆ และปัญหาอุปสรรคในการขับเคลื่อนความรู้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ศึกษาได้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key-informants) จำนวน 15 คน ประกอบด้วย กลุ่มแกนนำที่เป็นทางการและตามธรรมชาติ ผู้อาวุโสในชุมชน ผู้นำทางศาสนา ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชน การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้หลักการกระเทียบเคียงแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ควบคู่กับบริบท (Context) โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบ

ผลการศึกษา พบว่า รูปแบบในการจัดระบบความรู้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มีรูปแบบในการดำเนินการใน 2 มิติ คือ มิติด้านผู้ร่วมดำเนินการ และมิติด้านขั้นตอนการจัดระบบความรู้ โดยผู้ร่วมดำเนินการประกอบด้วยผู้นำ ผู้ดำเนินกิจกรรม และผู้สนับสนุน ส่วนขั้นตอน ในการจัดระบบความรู้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มีทั้งหมด 10 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดเป้าหมายและค้นหาความรู้ 2) การสร้างและการแสวงหาความรู้ 3) การพัฒนาความรู้สู่องค์กร 4) การเผยแพร่ความรู้ 5) การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ 6) การประมวลและกลั่นกรองความรู้ 7) การเข้าถึงความรู้ 8) การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ 9) การเรียนรู้และการใช้ความรู้ 10) การประเมินผลการจัดการความรู้

กระบวนการขับเคลื่อนความรู้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในวิถีชุมชน มีทั้งหมด 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การรับทราบปัญหาและความตระหนักร่วม 2) การจัดทำแผนปฏิบัติการ 3) สร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน 4) ทบทวนปัญหาและสรุปบทเรียน และ 5) ขยายผล

การสนับสนุนของภาคส่วนต่าง ๆ ที่มีต่อการขับเคลื่อนความรู้เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพึ่งตนเอง พบว่า หน่วยงานที่เข้ามาสนับสนุน 3 หน่วยงาน คือ สำนักงานเขตหนองจอก การศึกษานอกโรงเรียน และโรงเรียนอิสลามธรรณิกำ นอกจากนี้ชุมชนยังได้มีการสร้างความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก

ปัญหาอุปสรรคสำคัญในการขับเคลื่อนความรู้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งออกเป็น 2 ด้านใหญ่ ๆ คือ ปัญหาอุปสรรคด้านบุคคล ได้แก่ ความขัดแย้งภายในชุมชน การเรียนรู้ไม่สามารถให้ความรู้โดยการเรียนรู้ด้วยตนเองมากนัก และปัญหาอุปสรรคด้านการดำเนินการ ได้แก่ การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่เพียงพอและล่าช้า ชาวชุมชนไม่มีการรวมกลุ่มที่ถาวร

ข้อเสนอแนะสำคัญจากการศึกษา

1. ควรมีการร่วมมือในการพัฒนาฐานการเรียนรู้ให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น เช่น การทำสื่อการเรียนรู้ การจัดทำเอกสาร หนังสือ เพื่อให้ผู้สนใจภายนอกสามารถเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. ควรมีการจัดกิจกรรมเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชาวชุมชน
3. ควรมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือชาวชุมชนที่ด้อยโอกาส

The objective of this research is to study styles of knowledge system, process of knowledge mobilization, support from various agencies including problems and obstacles in knowledge of sufficiency economy mobilization.

It is qualitative study, collecting data from in-depth interviews of 15 key-informants comprising formal and natural leaders, community senior people, religious leaders, and concerned persons both from state and private agencies. Data analysis is done with the principle of logical context description and descriptive statistics.

Results of the study show that there are 2 dimensions in mobilization of knowledge along economic sufficiency line, i.e., joint operation dimensions and steps of knowledge systematic management. The joint operator dimension and steps of knowledge systematic management. The joint operator includes leaders, operator and supporters. there are 10 steps of knowledge systematic management, i.e. 1) fixing targets and search for knowledge 2) creating and seeking knowledge, 3) developing knowledge for the organization, 4) knowledge dissemination, 5) systematizing the knowledge 6) knowledge screening and organizing, 7) reaching audiences, 8) exchanging knowledge 9) learning and application, 10) evaluating knowledge management.

There are 5 steps in mobilization the sufficiency economy knowledge, i.e., 1) acknowledging problems with common realization, 2) work-plan, 3) creating a process of common learning, 4) reviewing the problems and summary lesson learned, 5) explication.

In supporting, there are 3 agencies supporting this knowledge mobilization, i.e., Nong Chok District, Non-formal Education Agency, and Islam Torraneekom School. In addition, the community receive co-operation from outside.

Among problems and obstacles found are, for example, conflicts within the community, inequality in knowledge base impeding self-learning, insufficient outside support and weak of permanent group in the community.

Recommendation propose are increase co-cooperation in expansion of knowledge base, e.g., sharing more learning material, pamphlets and book; more projects of continuing education, and other.